

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **Ing. M. V.**, proti žalovanému: **1) Finanční úřad ve Strakonici**, se sídlem Na Ohradě 1067, Strakonice, **2) Finanční ředitelství v Českých Budějovicích**, se sídlem Mánesova 3a, České Budějovice, v řízení o námitce podjatosti soudců Krajského soudu v Českých Budějovicích vznesené žalobcem v řízení vedeném u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 10 Ca 229/2008,

takto:

Soudci Krajského soudu v Českých Budějovicích JUDr. Věra Balejová, Mgr. Helena Nutilová, JUDr. Marie Krybusová a JUDr. Milan Tripes **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 10 Ca 229/2008.

Odůvodnění:

Ve věci vedené pod sp. zn. 10 Ca 229/2008 u Krajského soudu v Českých Budějovicích (žaloba na zrušení dodatečného platebního výměru č. 1050000271 ze dne 11. 10. 2005 vydaného Finančním úřadem ve Strakonici a rozhodnutí č. j. 4639/110/2006 ze dne 19. 7. 2006 vydaného Finančním ředitelstvím v Českých Budějovicích) vznesl žalobce námitku podjatosti vůči všem členům senátu 10 Ca (JUDr. Věra Balejová, Mgr. Helena Nutilová, JUDr. Marie Krybusová a JUDr. Milan Tripes), jemuž byla věc k rozhodnutí přidělena. Svou námitku odůvodnil tím, že dvě z uvedených soudkyň (JUDr. Balejová a Mgr. Nutilová) rozhodovaly ve věci vedené před tímž soudem pod sp.zn. 10 Ca 178/2006 a odůvodnění rozsudku v uvedené věci je v rozporu s právním pořádkem České republiky. Celý senát je pak podjatý proto, že pracuje na objednávku vlády ČR a nemůže tak zajistit spravedlivý proces podle části páté Listiny základních práv a svobod.

O námitce podjatosti vznesené vůči soudci přísluší rozhodovat Nejvyššímu správnímu soudu (§ 8 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), a to po vyjádření námitkou dotčeného soudece.

Soudkyně JUDr. Balejová a Mgr. Nutilová ve svých vyjádřeních z 16. 1. 2009 shodně uvedly, že se podjatými necítí a své předchozí rozhodování v jiné žalobcově věci projednávané u Krajského soudu v Českých Budějovicích, v níž žalobce neuspěl,

nepovažují za důvod podjatosti. Stejně tak nesouhlasí s žalobcem, že by pracovaly na objednávku vlády ČR. Soudkyně JUDr. Krybusová dne 19. 1. 2009 uvedla, že nemá k věci ani k účastníkům žádný vztah a podjatá se být tedy necítí a též nesdílí názor žalobce, že by senát 10 Ca pracoval na objednávku vlády ČR. Soudce JUDr. Tripes pak 23. 1. 2009 uvedl, že nemá žádný vztah k účastníkům řízení a na výsledku řízení nemá žádný zájem, podjatý se tedy necítí.

Podle ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Obsahem citovaného ustanovení jsou tedy dva na sobě zcela nezávislé důvody vyloučení soudce. Soudce je jednak ipso facto vyloučen z projednávání a rozhodování věci, na níž měl podíl již v předchozím řízení správním či soudním. Vedle toho je pak důvodem vyloučení natolik objektivizovatelná míra osobního vztahu soudce k věci samé, k účastníkům či k jejich zástupcům, že míra a povaha tohoto vztahu zavdává důvod k pochybnostem o nepodjatosti soudce.

Z vyjádření námitkou dotčených soudců je zřejmé, že posléze zmíněný důvod podjatosti (vztah k účastníkům řízení nebo k předmětu sporu) není v posuzované věci dán. Žalobce tvrdil, že senát 10 Ca pracuje na objednávku vlády ČR. Pro své tvrzení však neuvedl jediný důvod či konkrétní skutečnost, z nichž podjatost soudců dovozuje, jak vyžaduje ust. § 8 odst. 5 s. ř. s. Dotčení soudci pak takové nařčení odmítli. Nejvyšší správní soud tedy neshledal, že by některý ze soudců byl vyloučen z projednání a rozhodování ve věci, protože by měl nějaký vztah k účastníkům řízení či zájem na výsledku rozhodování.

Nejvyšší správní soud se tedy soustředil na druhý z uvedených důvodů způsobujících podjatost soudce - podíl na předchozím řízení a rozhodování ve věci. Tento důvod přichází v úvahu u soudkyň JUDr. Balejové a Mgr. Nutilové, které byly členkami senátu 10 Ca, který rozhodoval ve věci vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 10 Ca 178/2006. Nejvyšší správní soud zjistil ze soudního spisu, kde je založen i rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích z 14. 7. 2007, č. j. 10 Ca 178/2006 - 130, že námitkou dotčené soudkyně se skutečně jako členky senátu 10 Ca účastnily rozhodování v dané věci, dále bylo zjištěno, že se jednalo o řízení v právní věci nynějšího žalobce proti žalovanému ad 2) o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. 4639/110/2006 ze dne 19. 7. 2006.

Výše citované ust. § 8 odst. 1 s. ř. s. za důvod podjatosti označuje i podíl na rozhodování věci v předchozím soudním řízení. V posuzované věci je tedy třeba odpovědět na otázku, co se rozumí „předchozím soudním řízením“. Smyslem této právní úpravy je především rozvinout princip instanční oddělenosti řízení před jednotlivými funkčně příslušnými soudy jako záruky vnitřní nezávislosti soudní soustavy a tím i práva na spravedlivý proces. Nejvyšší správní soud se touto otázkou již ve své předchozí rozhodovací činnosti zabýval a dospěl k následujícímu závěru: *„Předchozí soudní řízení“ je přitom třeba chápat nikoli časově (tedy jako jakékoliv soudní řízení, jehož byl žalobce účastníkem) nýbrž instančně: vyloučen by tak byl soudce, který by o téže věci rozhodoval nejprve v řízení u krajského soudu a následně pak v řízení kasačním u Nejvyššího správního soudu“* (k

tomu srov. usnesení NSS z 22. 9. 2004, č. j. Nao 17/2004 - 43, dostupné na www.nssoud.cz). Je tedy zřejmé, že o takový případ se v posuzované věci nejedná a námitka podjatosti soudkyň krajského soudu není důvodná.

Ust. § 8 odst. 1 s. ř. s. ještě upřesňuje, že důvodem k vyloučení soudce však nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Žalobcem uplatněná námitka podjatosti se opírá o tvrzení, že odůvodnění rozsudku z 14. 7. 2007, č. j. 10 Ca 178/2006 - 130, je nezákonné. Tento žalobcův názor (nejedná se o skutečnost potvrzenou rozhodnutím Nejvyššího správního soudu ke kasační stížnosti žalobce, která proti rozsudku byla přípustná a ostatně o tom byl žalobce i řádně poučen) je však typickým příkladem důvodu, jenž podjatost soudce nezakládá. Žalobce pokládá za důvod podjatosti rozhodnutí soudkyň JUDr. Balejové a Mgr. Nutilové v jiném soudním řízení, které před Krajským soudem v Českých Budějovicích vedl. Nejvyšší správní soud ve své dosavadní rozhodovací činnosti ust. § 8 odst. 1, poslední věta s. ř. s. vykládal tak, že důvod k vyloučení soudce pro podjatost není dán, je-li podjatost spatřována v účasti na rozhodování v jiné soudní věci, byť by se i týkala týchž účastníků (srov. usnesení NSS z 19. 3. 2003, sp. zn. Nao 2/2003, publikované pod č. 53/2004 Sb. NSS). V posuzované věci neshledal Nejvyšší správní soud nutnost se od tohoto názoru odchýlit a námitku podjatosti shledal nedůvodnou.

Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že u soudkyň JUDr. Balejové, Mgr. Nutilové, JUDr. Marie Krybusové a soudce JUDr. Tripese není dán ani jeden z důvodů podjatosti předvídaných v ust. § 8 odst. 1 s. ř. s., rozhodl tak, že jmenovaní soudci nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí ve věci.

Na okraj rozhodnutí považuje Nejvyšší správní soud ještě za potřebné objasnit otázku předmětu řízení, které se před ním vede. Žalobce uvedl ve vyjádření z 16. 2. 2009 k poučení o složení senátu Nejvyššího správního soudu rozhodujícího v předložené věci, že Nejvyšší správní soud zaměnil osobu žalovaného a žalobu. Co se týče osoby žalované, žalobce namítá, že jí je Česká republika. Podle ust. § 69 s. ř. s. je žalovaným v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ten správní orgán, který rozhodl v posledním stupni. Podle ust. § 41 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (ve spojení s ust. § 64 s. ř. s.), mají soudy povinnost posuzovat všechny úkony účastníků podle jejich obsahu, soud tedy žalobcovo podání posoudil tak, že, brojí-li jím proti označenému dodatečnému platebnímu výměru, je žalovaným ten správní orgán, který rozhodnutí vydal, tedy Finanční úřad ve Strakonici. V doplnění žaloby z 26. 11. 2006 a z 15. 1. 2009 pak žalobce uvedl, že navrhuje zrušit i rozhodnutí nadřízeného Finančního ředitelství v Českých Budějovicích. Nejvyšší správní soud tedy v záhlaví rozhodnutí uvádí oba žalované a v průběhu řízení u Krajského soudu v Českých Budějovicích bude teprve vyjasněno, proti kterému rozhodnutí žalobce brojí. K záměně žaloby pak Nejvyšší správní soud podotýká, že v záhlaví přípisu z 6. 2. 2006, č. j. Nao 6/2009 - 83 (informace o probíhající řízení u Nejvyššího správního soudu), je uvedeno, že se řízení vede o námitce podjatosti soudců Krajského soudu v Českých Budějovicích vznesené žalobcem v řízení vedeném u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 10 Ca 229/2008. Nejvyšší správní soud totiž v současné chvíli rozhoduje pouze o námitce podjatosti žalobcem vznesené. Řízení probíhající u Krajského soudu v Českých Budějovicích je pak (zkráceně) označeno pouze spisovou značkou, je však nepochybné, že se jedná o řízení o žalobě na

zrušení dodatečného platebního výměru č. 1050000271 ze dne 11. 10. 2005 vydaného Finančním úřadem ve Strakoniciích a rozhodnutí č. j. 4639/110/2006 ze dne 19. 7. 2006 vydaného Finančním ředitelstvím v Českých Budějovicích. Ke zkrácení procesních práv žalobce a k porušení čl. 36 Listiny základních práv a svobod v důsledku informace, kterou Nejvyšší správní soud žalobci podal, tedy nedošlo.

Žalobce ve svém podání Krajskému soudu v Českých Budějovicích z 15. 1. 2009 vznesl též námitku věcné a místní nepřislušnosti tohoto soudu. Nejvyšší správní soud však není oprávněn rozhodovat o věcné příslušnosti soudů. K tomuto rozhodování je příslušný podle ust. § 1 odst. 1 písm. b) zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů zvláštní senát (ust. § 2 odst. 1 cit. zákona). Podle ust. § 1 odst. 2 citovaného zákona nastane kompetenční spor mj. v případě, že soudy rozhodující v občanském soudním řízení a ve správním soudnictví popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci týchž účastníků. Ze soudního spisu je zřejmé, že žalobce podal žalobu nejprve k soudu rozhodujícímu v občanském soudním řízení (Okresní soud ve Strakoniciích), který řízení zastavil usnesením z 15. 10. 2008, č. j. 2 C 114/2008 - 146, neboť seznal, že věc spadá do pravomoci soudů ve správním soudnictví; ze spisu není zřejmé, zda usnesení již nabylo právní moci. Žalobce poté (dne 18. 11. 2008) podal žalobu ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích - jako soudu rozhodujícímu ve správním soudnictví. Tento soud však dosud žádným způsobem nezpochybnil, ba ani nenaznačil, že by se též cítil nepřislušným rozhodnout o podané žalobě; kompetenční spor ve smyslu cit. ust. § 1 odst. 2 zákona o rozhodování některých kompetenčních sporů dosud nenastal a nelze tedy ani postupy předvídanými citovaným zákonem rozhodnout o věcné příslušnosti soudu. O místní příslušnosti Krajských soudů Nejvyšší správní soud sice je oprávněn rozhodovat (srov. ust. § 7 s. ř. s.), nicméně k takovému rozhodnutí lze přistoupit až v okamžiku, kdy je postavena najisto otázka věcné příslušnosti soudů rozhodujících ve správním soudnictví a existuje rozpor mezi názory krajských soudů na otázku jejich místní příslušnosti.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné

V Brně dne 25. února 2009

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu